

งานแสดงสินค้าเกษตรและอาหารในงาน Thai Festival 2009

ระหว่างวันที่ 14-19 พฤษภาคม 2552

ณ สวนสาธารณะโยโยจิ เขตชิบะ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

ข้อมูลการจัดงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างโอกาสการขยายตลาดผลไม้ไทยสู่ประเทศญี่ปุ่น
2. เพื่อพัฒนาเกษตรกร โดยเน้นผู้นำกลุ่มเกษตรกรให้สามารถขยายผลการผลิตไม้ผลคุณภาพดีสู่เกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มให้สามารถส่งออกประเทศญี่ปุ่นได้มากขึ้น
3. เพื่อเพิ่มพูนทักษะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลคุณภาพดีแก่ผู้นำเกษตรกร
4. เพื่อรับทราบข้อมูลความต้องการบริโภคผลไม้ไทยของผู้บริโภคในญี่ปุ่นและนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการผลิตไม้ผลของไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป

เนื้อหา

กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับสำนักงานที่ปรึกษาการต่างประเทศประจำกรุงโตเกียว เข้าร่วมงานเทศกาลไทย ครั้งที่ 10 (Thai Festival 2009) ระหว่างวันที่ 14-19 พฤษภาคม 2552 ณ สวนสาธารณะโยโยจิ เขตชิบะ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทย สร้างโอกาสการขยายตลาดผลไม้ไทยสู่ประเทศญี่ปุ่น พัฒนาเกษตรกรให้สามารถขยายผลการผลิตไม้ผลคุณภาพดีส่งออกประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งรับทราบข้อมูลความต้องการการบริโภคผลไม้ไทยของผู้บริโภคในญี่ปุ่น เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการผลิตไม้ผลของไทยให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น

การเตรียมการ

ก่อนที่จะเข้าร่วมงานเทศกาลไทยครั้งที่ 10 ซึ่งจัดโดย คณะกรรมการจัดงานเทศกาลไทย ครั้งที่ 10 โดยมีเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงโตเกียว เป็นประธานกรรมการ หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนภาคเอกชนไทยในญี่ปุ่นร่วมเป็นคณะกรรมการ นั้น สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว ได้ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำโครงการ Just in Time ในไม้ผล 2 ชนิดขึ้นในประเทศไทย ในช่วงปี 2551 (ไม้ผลทั้งสองชนิดนั้นคือ มะม่วงและมังคุด ซึ่งเป็นไม้ผลที่มีศักยภาพสูงในการส่งไปตลาดญี่ปุ่น) เพื่อพัฒนาเกษตรกรไทยให้สามารถผลิตมะม่วงและมังคุดคุณภาพดีส่งไปประเทศญี่ปุ่นได้ทันเวลาที่ผู้บริโภคต้องการ ในสภาพผลไม้ที่ใหม่สดและมีคุณภาพดี การดำเนินโครงการมีทั้งการจัดการสัมมนา การประชุมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมะม่วงและมังคุด การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเตรียมความพร้อมในการผลิตมะม่วงและมังคุดคุณภาพดีส่งออกเพื่อจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น ในงานเทศกาลไทย ครั้งที่ 10 (Thai Festival 2009) ซึ่งจะจัดขึ้นที่ประเทศญี่ปุ่นในเดือนพฤษภาคม 2552 โดยมีผู้แทนเกษตรกรไปเป็นผู้จำหน่ายผลผลิตด้วยตนเอง

Just in Time แปลว่าส่งมอบทันเวลา เป็นแนวคิดและเป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นในแวดวงอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น เนื่องจากญี่ปุ่นต้องการหาทางลดต้นทุนการผลิตและบริหารจัดการสินค้าลงอย่างมาก เพื่อให้สินค้าของญี่ปุ่นสามารถแข่งขันกับสินค้าของประเทศอื่นได้ เมื่อมีการวิเคราะห์กระบวนการผลิตตลอดเส้นทางจากโรงงานจนถึงผู้บริโภค พบว่าการที่ผู้ผลิตไม่ต้องกักตุนวัตถุดิบไว้ในปริมาณมาก หรือต้องสร้างโกดัง หรือเช่าโกดังขนาดใหญ่เพื่อจัดเก็บวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปนั้น จะสามารถลดต้นทุนได้มาก จึงเกิดแนวคิด Just in Time ขึ้น สรุปแล้ว Just in Time หมายถึงการผลิตและการส่งมอบแบบทันเวลา ถูกต้องครบถ้วนในสภาพที่สมบูรณ์ ถูกสถานที่ ตรงความต้องการ ภายใต้งบประมาณที่แข่งขันได้

ในการเข้าร่วมงานครั้งนี้ มีบุคคลที่เข้าร่วมงานทั้งสิ้น 16 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มตามแหล่งงบประมาณคือ

1.กลุ่มข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ใช้งบประมาณของกรมส่งเสริมการเกษตร 3 คนคือ

1.1 นายชวลิต หุ่นแก้ว ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการผลิตไม้ผลไม่ยืนต้นและยางพารา ทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้เข้าร่วมงาน

1.2 นายสมเกียรติ แจ่มฟ้า นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

1.3 นางสาวพีญระพี ทองอินทร์ นักวิชาการเกษตร ชำนาญการ สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

2.กลุ่มข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร และผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุน

งบประมาณจากสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงโตเกียว 6 คนคือ

2.1 นายคณัย ปัญพิทยากุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

2.2 นางสาวเสาวคนธ์ นุสติ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี

2.3 นายวุฒิพงษ์ รัตนมณฑต์ ผู้นำกลุ่มเกษตรกร จากจังหวัดตราด

2.4 นายพลหัทธ พรเจีย ผู้นำกลุ่มเกษตรกร จากจังหวัดพิษณุโลก

2.5 นายสิ่ง ทองสามสี ผู้นำกลุ่มเกษตรกร จากจังหวัดราชบุรี

2.6 นายวีระเดช ไชยอนงค์ศักดิ์ ผู้นำกลุ่มเกษตรกร จากจังหวัดนครราชสีมา

3.กลุ่มผู้นำกลุ่มเกษตรกร ที่ใช้งบประมาณส่วนตัวในการเดินทาง 6 คนคือ

3.1 นายศิลป์ชัย ตระกูลทิพย์ จากจังหวัดพิษณุโลก

3.2 นางอารีย์ ตระกูลทิพย์ จากจังหวัดพิษณุโลก

3.3 นายสาขันธ์ บุญยิ่ง จากจังหวัดพิจิตร

3.4 นายพรนิภา บุญยิ่ง จากจังหวัดพิจิตร

3.5 นางระเวง กิบาลจันทร์ จากจังหวัดจันทบุรี

3.6 นายอุดม เปรมพูนสวัสดิ์ จากจังหวัดราชบุรี

4.ข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสมาพันธ์ชาวสวนมะม่วงแห่งประเทศไทย

นายมนู ไปสมบูรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล

งานเทศกาลไทย ครั้งที่ 10 (Thai Festival 2009) เป็นงานใหญ่ที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงโตเกียวร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนไทยจัดขึ้น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ประเทศไทย ทั้งด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและสินค้าไทยให้รู้จักแพร่หลายในประเทศญี่ปุ่น มีการแสดงต่างๆที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีต่างๆมากมาย การแสดงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ การออกร้านจำหน่ายสินค้าเกษตรและอาหารทุกชนิด ใช้พื้นที่ในการจัดงานกว่า 5 ไร่ มีร้านค้าเข้าร่วมงานประมาณ 200 ร้านค้า ซึ่งในปีนี้มีमतลองให้ผู้นำเกษตรกรไทย นำผลไม้ไทยที่เข้าร่วมโครงการ Just in Time มาจำหน่ายโดยตรงด้วย

การดำเนินงาน

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงโตเกียว ได้จัดคูลาสำหรับจัดแสดง นิทรรศการผลไม้ไทยและจำหน่ายผลไม้ไทยที่กลุ่มเกษตรกรนำไปจำหน่ายรวม 4 คูลา ผลไม้สดที่นำไปจัด นิทรรศการประกอบด้วย มะม่วง มังคุด ทูเรียนและมะพร้าวอ่อน ส่วนผลไม้แปรรูปที่นำไปจัดนิทรรศการ คือ ทูเรียนทอด ทูเรียนอบกรอบ มะม่วงอบ และลำไยอบแห้งเนื้อสีทอง ส่วนผลไม้สดที่นำไปจำหน่ายมี 4 ชนิดคือ มะม่วง 2 ต้น มังคุด ทูเรียนและมะพร้าวอ่อน อย่างละ 1 ต้น โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ประสาน เกษตรกรและบริษัทส่งออก นำผลผลิตจัดส่งไปยังประเทศญี่ปุ่น โดยมะม่วงและมะพร้าวอ่อน จัดส่งไปทาง เรือล่วงหน้าก่อนวันจัดงานประมาณ 15 วัน (ส่งวันที่ 30 เมษายน 2552) ส่วนทูเรียนและมังคุดจัดส่งไปทาง เครื่องบินก่อนการจัดงานประมาณ 7 วัน (ส่งวันที่ 10 พฤษภาคม 2552)

ช่วงเวลาเตรียมการ

การจัดแสดงนิทรรศการ กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ดำเนินการจัดแสดงนิทรรศการ ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทยเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยทั้งผลไม้สดและผลไม้แปรรูปให้เป็นที่ รู้จักของผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น มีการสาธิตการปอกผลไม้และแจกชิมผลไม้ทั้งสดและแปรรูป รวมทั้งการประเมินผลการเข้าชมนิทรรศการและชิมผลไม้จากผู้เข้าชมงานชาวญี่ปุ่นตลอดระยะเวลาการจัด งานด้วย

การจำหน่ายผลไม้โดยผู้นำเกษตรกร ได้กำหนดราคาจำหน่ายไว้ดังนี้

มะม่วง ผลละ	500	เยน
มังคุด ผลละ	100	เยน
ทูเรียน ผลละ	3,000	เยน
กรณีที่ปอก เมล็ดละ	500	เยน
มะพร้าวอ่อน ผลละ	500	เยน

พิธีเปิดงานจัดขึ้นในวันที่ 16 พฤษภาคม 2552 โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ (นายชาติชาย พุคยาภรณ์) เป็นประธานเปิดงาน

ผลการดำเนินงาน

ในภาพรวมของงานมีผู้เข้าร่วมงานประมาณ 200,000 คน และมีผู้เข้าร่วมชมนิทรรศการและชิมผลไม้ในอุทยานที่กรมส่งเสริมการเกษตรจัดนิทรรศการและจำหน่ายผลไม้ประมาณ 50,000 คน ส่วนการจำหน่ายผลไม้ สามารถจำหน่ายได้ทั้งหมด เป็นเงิน **3,431,700** บาท ดังนี้

- มะม่วง ทั้ง 2 วันจำหน่าย ได้เงินทั้งสิ้น	1,476,000	บาท
มังคุด จำหน่ายหมดภายในครึ่งวันแรก ได้เงินทั้งสิ้น	553,500	บาท
ทุเรียน ทั้ง 2 วัน จำหน่าย ได้เงินทั้งสิ้น	664,200	บาท
มะพร้าวอ่อน ทั้ง 2 วัน จำหน่าย ได้เงินทั้งสิ้น	738,000	บาท

ในระหว่างการจัดงานมีสถานีโทรทัศน์ NHK จากประเทศญี่ปุ่น มาทำข่าวประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยให้ชาวญี่ปุ่นได้ทราบ พร้อมสัมภาษณ์เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปักกิ่ง และผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผลด้วย รวมทั้งมีสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ของกรมประชาสัมพันธ์ไปทำข่าวประชาสัมพันธ์การจัดงานเพื่อเผยแพร่ให้ชาวไทยได้ทราบด้วยเช่นกัน

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำการประเมินผลการเข้าชมนิทรรศการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทยและชิมผลไม้จากผู้เข้าชมนิทรรศการชาวญี่ปุ่น โดยใช้ล่ามภาษาไทย-ญี่ปุ่น จำนวน 4 คน สัมภาษณ์ผู้เข้าชมนิทรรศการตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนด จำนวน 608 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการประเมินปรากฏ ดังนี้

ผู้เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 77.96 เป็นหญิง ร้อยละ 39.47 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 67.10 เข้าชมนิทรรศการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทยด้วยเหตุผลที่ว่าอยากรู้จักผลไม้ไทยมากขึ้น โดยที่ร้อยละ 93.09 เคยรับประทานผลไม้ไทยมาก่อนแล้ว ผู้เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ มีความพึงพอใจในความสวยงามของนิทรรศการที่จัดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.32$) และพึงพอใจในสาระความรู้ทางวิชาการที่ได้รับจากนิทรรศการและทำเลที่ตั้งของนิทรรศการในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$ และ 3.16 ตามลำดับ) ส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับรสชาติความอร่อยของผลไม้ไทยนั้น ผู้เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ พึงพอใจในระดับ อร่อยมากกับไม้ผล 3 ชนิดคือ มะม่วง มังคุด และทุเรียน ($\bar{x} = 3.79, 3.55,$ และ 3.45 ตามลำดับ) และพึงพอใจในระดับอร่อยกับมะพร้าวอ่อน ($\bar{x} = 3.00$)

สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการชมนิทรรศการ ผู้เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ร้อยละ 42.76 ได้รับความรู้เกี่ยวกับผลไม้ไทย ร้อยละ 31.91 มีความเชื่อมั่นที่จะบริโภคผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น และร้อยละ 26.97 รู้จักผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น (รายละเอียดตามผลประเมินการเข้าชมนิทรรศการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย ที่กรมส่งเสริมการเกษตร ไปร่วมจัดแสดง ณ งานเทศกาลไทย ครั้งที่ 10 (Thai Festival 2009) ระหว่างวันที่ 14-19 พฤษภาคม 2552 ที่แนบมาพร้อมนี้)

การเจรจาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลไม้กับภาคเอกชนญี่ปุ่น

คณะที่ไปร่วมจัดนิทรรศการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย ได้ไปเจรจาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการจัดการผลผลิตและการจำหน่ายผลไม้กับภาคเอกชนญี่ปุ่น โดยไปเจรจากับสหกรณ์ผู้ผลิตแคนตาลูปคุณภาพดีเกี่ยวกับการผลิต การจัดการผลผลิต การบรรจุหีบห่อ และการจำหน่ายแคนตาลูป ซึ่งเป็นผลไม้สำคัญชนิดหนึ่งของญี่ปุ่น ทำให้ได้ประสบการณ์เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการผลิตผลไม้ (แคนตาลูป) ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ยังเป็นการนำร่องเพื่อให้เกิดการประสานเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสถาบันเกษตรกรกรมไทยกับสถาบันเกษตรกรญี่ปุ่นต่อไปในอนาคตด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้เข้าชมนิทรรศการชาวญี่ปุ่นรู้จักผลไม้ไทยมากขึ้น รู้ถึงรสชาติ และคุณค่าทางโภชนาการของผลไม้ไทยซึ่งเป็นการสร้างโอกาสการขยายตลาดผลไม้ไทยสู่ประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น
2. ผู้นำกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผลไม้ไทย (มะม่วง มังคุด ทูเรียน และมะพร้าวน้ำหอม) ได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการนำผลผลิตผลไม้ไทยไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น และการจำหน่ายผลไม้ไทยให้แก่ผู้บริโภคชาวญี่ปุ่น รวมทั้งได้เรียนรู้ความต้องการและรสนิยมในการบริโภคผลไม้ไทยของผู้บริโภคชาวญี่ปุ่น ซึ่งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนเอง พัฒนาสมาชิกกลุ่ม และพัฒนาเกษตรกรชาวสวนผลไม้ไทยให้สามารถผลิตผลไม้คุณภาพตามที่ประเทศญี่ปุ่นต้องการได้เป็นอย่างดี
3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและผู้นำกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผลไม้ไทยได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการการผลิตผลไม้ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการการผลิตผลไม้ไทยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลไม้ที่นำไปจำหน่าย

จากการสังเกตและพูดคุยกับภาคเอกชนไทยที่นำผลผลิตไปจำหน่าย (ทั้งผลไม้และผลิตภัณฑ์อื่นๆ) รวมทั้งจากผลการสอบถามรสนิยมการบริโภคผลไม้ไทยของชาวญี่ปุ่น พบว่าผลไม้สดไทยที่นำไปจำหน่ายในครั้งนี้ (มะม่วง มังคุด ทูเรียน และมะพร้าวอ่อน) ผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นชอบเป็นอย่างมาก แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการในผลไม้แต่ละชนิดซึ่งหากมีการปรับปรุงแก้ไข จะเกิดประโยชน์ต่อการส่งผลไม้ไทยไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น เช่น

มะม่วงน้ำดอกไม้ พบว่า มะม่วงน้ำดอกไม้ที่ส่งไปทางเรือจะมีปัญหาการสุกงอมเกินไป มีจุดดำเกิดขึ้นที่ผิว และบางผลเน่าเสีย ความสด สวย และรสชาติสู้มะม่วงที่ส่งตรงทางอากาศไม่ได้ ฉะนั้นการปรับปรุงระบบการขนส่งให้เหมาะสม หรือการแก้ไขปัญหาที่เกิดกับการขนส่งผลไม้ทางเรือให้คงคุณภาพได้อยู่ได้ จะช่วยให้การจำหน่ายมะม่วงน้ำดอกไม้ในประเทศญี่ปุ่นดียิ่งขึ้น

มังคุด มีข้อจำกัดสำคัญคือต้องอบไอน้ำจึงจะสามารถส่งเข้าญี่ปุ่นได้ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของมังคุดทำให้เนื้อมังคุดฟูและดูไม่สวยเท่ากับมังคุดที่ไม่ได้อบไอน้ำ หากสามารถเจรจากับทางการของญี่ปุ่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ จะช่วยให้มังคุดคุณภาพสามารถเข้าไปจำหน่ายในญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้น ส่วนเรื่องการบรรจุจำหน่าย หากบรรจุจำหน่ายแพ็คละ 1 กิโลกรัม จะเป็นขนาดที่มากเกินไปสำหรับชาวญี่ปุ่น เพราะชาวญี่ปุ่นนิยมซื้อผลไม้และบริโภคทันทีในปริมาณที่ไม่มากนัก ไม่นิยมถือกลับบ้าน ฉะนั้นการจำหน่ายเป็นผลหรือจำหน่ายเป็นแพ็ค แพ็คละครึ่งกิโลกรัม น่าจะช่วยให้สามารถจำหน่ายมังคุดได้มากและรวดเร็วกว่าการจำหน่ายเป็นแพ็ค แพ็คละ 1 กิโลกรัม และได้กำไรมากกว่าด้วย

ทุเรียน ยังมีปัญหาเรื่องกลิ่นกับผู้บริโภคบางส่วน หากหาพันธุ์ทุเรียนที่ไม่มีกลิ่นรุนแรง หรือสร้างค่านิยมในการบริโภคทุเรียน ไม่สุกงอมเกินไป (ทุเรียนห้ามซึ่งมีกลิ่นน้อย) ให้แก่ผู้บริโภคชาวญี่ปุ่น ก็จะช่วยให้ความนิยมบริโภคทุเรียนของชาวญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น

มะพร้าวอ่อน ผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นยังไม่รู้จักบริโภคเนื้อมะพร้าวอ่อน ส่วนใหญ่บริโภคน้ำมะพร้าวหมดแล้วก็ทิ้งผลไป หากมีการประชาสัมพันธ์ หรือสอนให้ผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นรู้จักการบริโภคเนื้อมะพร้าวอ่อน พร้อมแจกอุปกรณ์การบริโภคเนื้อมะพร้าวอ่อนควบคู่ไปกับผลมะพร้าวอ่อนที่จำหน่ายด้วย จะช่วยให้ความนิยมการบริโภคมะพร้าวอ่อนเพิ่มมากขึ้น

ส่วนผลไม้แปรรูปที่นำไปจัดนิทรรศการและให้ลองชิม (ทุเรียนทอด ทุเรียนอบกรอบ มะม่วงอบและลำไยอบแห้งเนื้อสีทอง) หากมีการเข้าร่วมงานครั้งต่อไป ควรมีการนำไปจำหน่ายด้วย เนื่องจากมีผู้สนใจที่จะซื้อไปบริโภคมาก ทำให้โอกาสการขยายตลาดผลไม้แปรรูปในญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นด้วย

2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าร่วมงาน

การเข้าร่วมงานเทศกาลไทยที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นงานใหญ่ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นสิ่งที่ดีและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรเข้าร่วมงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ผู้นำเกษตรกรนำผลผลิตผลไม้คุณภาพไปจำหน่ายด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างต่อเนื่อง แต่ควรจัดระบบการเข้าร่วมงานให้ชัดเจน ดังนี้

1. ประชุมหารือร่วมกันระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้รับทราบและเข้าใจรายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับการจัดงานและการเข้าร่วมงาน
2. จัดทำรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติในการเข้าร่วมงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่ผู้เข้าร่วมงานจะได้รับให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ
3. รับสมัครเกษตรกรและผู้นำเกษตรกรเข้าร่วมงาน ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมงานอย่างชัดเจน
4. มีระบบตรวจสอบคุณภาพผลไม้ของเกษตรกรที่จะนำไปจำหน่ายก่อนการส่งผลผลิตไปจำหน่ายอย่างรัดกุม
5. มีการจัดนิทรรศการแนะนำส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทยโดยภาครัฐควบคู่กับการจำหน่ายผลไม้ไทยของภาคเกษตรกรและผู้นำเกษตรกร

6. มีการเจรจาซื้อขายผลไม้อย่างต่อเนื่อง ระหว่างเกษตรกรและผู้นำเกษตรกรไทย กับผู้นำเข้าผลไม้ไทยของประเทศญี่ปุ่น

7. มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนต่อเกษตรกรและผู้นำเกษตรกรในช่วงแรกของการดำเนินการ (3ปีแรก) ก่อนที่จะให้เกษตรกรและผู้นำเกษตรกรรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด อย่างน้อยควรสนับสนุนพื้นที่ให้เกษตรกรและผู้นำเกษตรกรไปจำหน่ายผลไม้ได้โดยไม่คิดมูลค่า

ผู้รายงาน

นายชวลิต หุ่นแก้ว ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการผลิตไม้ผลไม้อื่นต้นและยางพารา

นายสมเกียรติ แจ่มฟ้า นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวเพ็ญระพี ทองอินทร์ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

นิทรรศการผลไม้ไทย
 แสดงเอกลักษณ์ ความรู้ทางวิชาการ การผลิตตาม
 กระบวนการ GAP การส่งมอบทันเวลา (Just in time)
 โดยเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตร
 นายชาติชาย พุคยาภรณ์ ประธานในพิธีเปิดงาน
 เทศกาลไทย ครั้งที่ 10 วันที่ 16-17 พฤษภาคม 2552 ณ
 สวนสาธารณะโยโยะ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เยี่ยม
 ชมนิทรรศการผลไม้ไทย

ผลไม้สดที่คัดเลือกจากสวนคุณภาพดีมาจัดนิทรรศการ
 เช่น ทุเรียน มะพร้าวอ่อน มังคุด ทุเรียน
 ผลไม้แปรรูป เช่น ลำไยอบแห้งสีทอง ทุเรียนทอดกรอบ
 ก๋วยเตี๋ยว ฯลฯ

ผลไม้สดจากเกษตรกรผู้นำที่ถูกจัดส่งทันเวลา ณ สวนสาธารณะโยโยจิ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

ผอ.กลุ่มส่งเสริมการผลิตไม้ผล บรรยายวิชาการ สาธิต การคัดเลือก และปอกทุเรียนต่อชาวญี่ปุ่น

ชาวญี่ปุ่นจำนวนมากให้ความสนใจสอบถามและชิม ผลไม้ไทยทั้งสดและแปรรูป เช่น ทุเรียน และลำไย อบแห้งสีทอง

เสวนาแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องเกี่ยวกับการผลิต
แคนตาลูปคุณภาพดีและการบริหารจัดการกับประธาน
สหกรณ์ ผู้ผลิตและคัดแยกแคนตาลูป จำกัด

การคัดแยกแคนตาลูปคุณภาพดีจากการนำส่งผลผลิต
ของเกษตรกร ในโรงงานคัดแยก ของสหกรณ์ผู้ผลิต
แคนตาลูปและคัดแยก จำกัด

แปลงปลูกแคนตาลูปคุณภาพของสหกรณ์ผู้ผลิตและ
คัดแยกแคนตาลูป

**ผลประเมิน การเข้าชมนิทรรศการ ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย ที่กรมส่งเสริมการเกษตรไปร่วม
จัดแสดง ณ งานเทศกาลไทย (Thai Festival 2009) ณ สวนสาธารณะ โยโยจี เขตชิบะ กรุงโตเกียว
ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2552**

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

- เพื่อทราบถึงประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ การส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทยที่มีต่อผู้บริโภคชาวญี่ปุ่น
- เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นที่มีต่อผลไม้ไทย 4 ชนิดคือ มะม่วง มังคุด ทูเรียน และมะพร้าวอ่อน

2. วิธีการประเมิน

- ใช้ล่ามภาษาไทย-ญี่ปุ่น จำนวน 4 คน เป็นผู้ประเมินตามแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นภาษาญี่ปุ่น โดยให้ผู้เข้าชมนิทรรศการชิมผลไม้ทั้ง 4 ชนิด แล้วสอบถามตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนด รวบรวมแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถรวบรวมแบบสัมภาษณ์ได้ 608 ชุด วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละและค่าเฉลี่ย

3. ผลประเมินปรากฏว่า

- ผู้เข้าชมนิทรรศการชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 77.96 เป็นหญิง ร้อยละ 39.47 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 67.10 เข้าชมนิทรรศการ ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทยด้วยเหตุผลที่ว่าอยากรู้จักผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น และร้อยละ 93.09 เคยรับประทานผลไม้ไทยมาก่อนแล้ว
- ผู้เข้าชมนิทรรศการชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ มีความพึงพอใจในความสวยงามของนิทรรศการที่จัดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.32$) และพึงพอใจในส่วนของความรู้ทางวิชาการที่ได้จากนิทรรศการ และทำเลที่ตั้งของนิทรรศการในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$ และ 3.16 ตามลำดับ) ส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับรสชาติความอร่อยของผลไม้ไทยนั้น ผู้เข้าชมนิทรรศการชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ พึงพอใจในระดับ อร่อยมาก กับผลไม้ 3 ชนิดคือ มะม่วง มังคุด และทูเรียน ($\bar{x} = 3.79, 3.55$ และ 3.45 ตามลำดับ) และพึงพอใจในระดับ อร่อย กับมะพร้าวอ่อน ($\bar{x} = 3.00$)
- สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการชมนิทรรศการ ผู้เข้าชมนิทรรศการชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 42.76 ได้รับความรู้เกี่ยวกับผลไม้ไทย ร้อยละ 31.91 มีความเชื่อมั่นที่จะบริโภคผลไม้ไทยเพิ่มขึ้น และร้อยละ 26.97 รู้จักผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น

รายละเอียด

ผลประเมิน การเข้าชมนิทรรศการ ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย ที่กรมส่งเสริมการเกษตรไปร่วมจัดแสดง
งานเทศกาลไทย (Thai Festival 2009) ณ สวนสาธารณะ โยโยจี เขตชิบะ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
ระหว่างวันที่ 16-17 พฤษภาคม 2552

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	134	22.04
หญิง	474	77.96
รวม	608	100.00

จากการสอบถาม พบว่า ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 77.96 เป็น
หญิง ร้อยละ 22.04 เป็นชาย

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน	240	39.47
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	5.26
นักเรียน/นักศึกษา	6	0.99
ธุรกิจส่วนตัว	24	3.95
แม่บ้าน	186	30.59
อื่นๆ	120	19.74
รวม	608	100.00

จากการสอบถามเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ พบว่า ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้ และตอบแบบสอบถาม
สัมภาษณ์ ร้อยละ 39.47 ประกอบอาชีพ เป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 30.59 เป็นแม่บ้าน ร้อยละ
19.74 ประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 5.26 เป็นข้าราชการ /พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.95 ประกอบอาชีพทำ
ธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 0.99 เป็นนักเรียน/นักศึกษา

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเหตุผลที่มาเข้าชมนิทรรศการ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

N = 608

เหตุผลที่มาชมนิทรรศการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทางผ่านและแวะมาชม	136	22.37
อยากรู้จักผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น	408	67.10
ตั้งใจมาหาความรู้	114	18.75
ทราบข่าวจากการประชาสัมพันธ์	18	2.96
อื่นๆ	36	5.92

จากการสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลที่มาชมนิทรรศการ พบว่า ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 67.10 เข้าชมนิทรรศการ เพราะอยากรู้จักผลไม้ไทย ร้อยละ 22.37 เข้าชมนิทรรศการ เพราะเป็นทางผ่านเลยแวะมาชม ร้อยละ 18.75 เข้าชมนิทรรศการ เพราะตั้งใจจะมาหาความรู้เกี่ยวกับผลไม้ไทย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามผู้ที่เคยรับประทานผลไม้ไทย

การเคยรับประทานผลไม้ไทย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคย	566	93.09
ไม่เคย	32	5.26
ไม่ตอบ	10	1.65
รวม	608	100.00

จากการสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ การบริโภคผลไม้ไทย พบว่า ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 93.09 เคยรับประทานผลไม้ไทยมาแล้ว ร้อยละ 5.26 ไม่เคยรับประทานผลไม้ไทย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามความพึงพอใจต่อการเข้าชมนิทรรศการ
ในประเด็นต่างๆ

N = 608

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ									
	พอใจมาก		พอใจปานกลาง		พอใจน้อย		ไม่พอใจ		ไม่ตอบ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
- ความสวยงาม	256	42.11	282	46.38	48	7.89	8	1.32	14	2.30
- สาระความรู้ทาง วิชาการ	178	29.28	294	48.35	98	16.12	8	1.32	30	4.93
- ทำเลที่ตั้งของ นิทรรศการ	196	32.24	280	46.05	92	15.13	4	0.66	36	5.92

จากการสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับประเด็นความสวยงามของนิทรรศการ พบว่า ผู้ที่เข้าชม
นิทรรศการ ชมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 46.38 พึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.11 พึง
พอใจในระดับมาก ส่วนประเด็นเกี่ยวกับสาระความรู้ทางวิชาการที่ได้จากการชมนิทรรศการ ร้อยละ 48.35
พึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 29.28 พึงพอใจในระดับมาก สำหรับประเด็นทำเลที่ตั้งของนิทรรศการ
ร้อยละ 46.05 พึงพอใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 32.24 พึงพอใจในระดับมาก

ถ้ากำหนดคะแนนให้ พพอใจมาก = 4, พพอใจปานกลาง = 3, พพอใจน้อย = 2, ไม่พอใจ = 1 และ ไม่ตอบ = 0
จากนั้นหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อวัดระดับความพอใจโดยกำหนดให้

ค่าเฉลี่ยที่ได้ $3.26-4.00 =$ พพอใจมาก

$2.51-3.25 =$ พพอใจปานกลาง

$1.76-2.50 =$ พพอใจน้อย

$1.00-1.75 =$ ไม่พอใจ

ระดับความพึงพอใจที่ได้จะเป็นไปตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการเข้าชมนิทรรศการ

N = 608

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ							ระดับความ พึงพอใจ
	พอใจมาก	พอใจปาน กลาง	พอใจ น้อย	ไม่ พอใจ	รวม ผู้ตอบ	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)			
- ความสวยงาม	256	282	48	8	594	1,974	3.32	พอใจมาก
- สารระความรู้ ทางวิชาการ	178	294	98	8	578	1,798	3.11	พอใจปาน กลาง
- ทำเลที่ตั้งของ นิทรรศการ	196	280	92	4	572	1,812	3.16	พอใจปาน กลาง

จากการหาค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการเข้าชมนิทรรศการของผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ พึงพอใจในความสวยงามของนิทรรศการในระดับมาก ($\bar{x} = 3.32$ ส่วนสารระความรู้ทางวิชาการที่ได้จากนิทรรศการ และทำเลที่ตั้งของนิทรรศการนั้น พึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.11$ และ 3.16 ตามลำดับ)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามระดับความอร่อยของผลไม้ไทย

N = 608

ชนิดผลไม้	ระดับความอร่อย									
	อร่อยมาก		อร่อย		ธรรมดา		ไม่อร่อย		ไม่ตอบ	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มะม่วง	474	77.96	100	16.45	10	1.64	0	0	24	3.95
ทุเรียน	220	36.18	164	26.97	78	12.83	24	3.95	1.22	20.07
มังคุด	300	49.34	130	21.38	38	6.25	0	0	140	23.03
มะพร้าวอ่อน	136	22.37	166	27.30	98	16.12	18	2.96	190	31.25

จากการสอบถามถึงความอร่อยของผลไม้ไทยที่ชิม พบว่า ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการชิมผลไม้และตอบแบบสัมภาษณ์ ร้อยละ 77.96 บอกว่า มะม่วงอร่อยมาก ร้อยละ 49.34 บอกว่ามังคุดอร่อยมาก ร้อยละ 36.18 บอกว่า ทุเรียนอร่อยมาก ขณะที่ ร้อยละ 22.37 บอกว่ามะพร้าวอร่อยมาก

ถ้ากำหนดให้ อร่อยมาก = 4, อร่อย = 3, ชรรรดา = 2, ไม่ชอบ = 1, ไม่ตอบ = 0 จากนั้นหาค่าเฉลี่ย เพื่อจัดระดับความอร่อยโดยกำหนดให้

ค่าเฉลี่ยที่ได้ 3.26-4.00 = อร่อยมาก

2.51-3.25 = อร่อย

1.76-2.50 = ชรรรดา

1.00-1.75 = ไม่อร่อย

ระดับความอร่อยที่ได้จะเป็นไปตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยระดับความอร่อยในการบริโภคผลไม้ไทยของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

N = 608

ชนิดผลไม้	ระดับความอร่อย							
	อร่อยมาก	อร่อย	ชรรรดา	ไม่อร่อย	รวม ผู้ตอบ	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	ระดับความ พึงพอใจ
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)			
- มะม่วง	474	100	10	0	584	2,216	3.79	อร่อยมาก
- ทูเรียน	220	164	78	24	486	1,678	3.45	อร่อยมาก
- มังคุด	300	130	38	0	468	1,666	3.55	อร่อยมาก
- มะพร้าวอ่อน	136	166	98	18	418	1,256	3.00	อร่อย

จากการหาค่าเฉลี่ยระดับความอร่อยในการบริโภคผลไม้ไทย ของผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่าผู้เข้าชมนิทรรศการ ชิมผลไม้ และตอบแบบสัมภาษณ์ พึงพอใจในความอร่อยของผลไม้ไทย 3 ชนิด ในระดับ อร่อยมาก คือ มะม่วง มังคุด และทูเรียน ($\bar{x} = 3.79, 3.55$ และ 3.45 ตามลำดับ) ส่วนมะพร้าวอ่อน พึงพอใจความอร่อยในระดับ อร่อย ($x = 3.00$)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามประโยชน์ที่ได้รับจากการชม
นิทรรศการ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

N = 608

ประโยชน์ที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับความรู้เกี่ยวกับผลไม้ไทย	260	42.76
รู้จักผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น	164	26.97
มีความเชื่อมั่นที่จะบริโภคผลไม้ ไทยเพิ่มขึ้น	194	31.91
อื่นๆ	32	5.26

จากการสอบถามเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการชมนิทรรศการ พบว่า ผู้ที่เข้าชมนิทรรศการ ชิม
ผลไม้และตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 42.76 ได้รับความรู้เกี่ยวกับผลไม้ไทย ร้อยละ 31.91 มีความ
เชื่อมั่นที่จะบริโภคผลไม้ไทยเพิ่มขึ้นและร้อยละ 26.94 รู้จักผลไม้ไทยเพิ่มมากขึ้น